

Planstrategi Vestvågøy kommune 2016 - 2019

Vestvågøy kommune

Innholdsfortegnelse

Hva er og hvorfor planstrategi?	3
Plansystemet og planstrategien sin funksjon - Hva bidrar den med?	4
Plan - System, nivå og type.....	5
Prosess planstrategi	6
Nasjonale forventninger og regionale føringer.....	7
Forholdet til statlige og regionale forventninger	8
Utviklingstrekk og utfordringer	9
Hovedsatsingsområder	17
Plansystem Vestvågøy	19
Planstrategi 2016 -2019.....	20
Planoversikt (Vedlegg 1).....	22
Overordna styringsverktøy.....	22
Kommunedelplan - Areal (Kommunedelplan, områdeplan, detaljplan).....	22
Utdypende plan for tema, fag, sektor eller område.....	23
Sentrale begrep i arbeidet med planstrategi og kommuneplan.....	28

Hva er og hvorfor planstrategi?

Kommunal planstrategi er et styringsverktøy for å få kommunen sitt planarbeid inn i systematiserte og målrettede former. Gjennom arbeidet med planstrategi blir eksisterende planer vurdert opp mot de aktuelle behov og utfordringer som kommunen står ovenfor i kommende valgperiode. Gjennom medvirkning og prioritering blir hovedtrekkene i kommunen sitt planarbeid for perioden fastlagt i planstrategien.

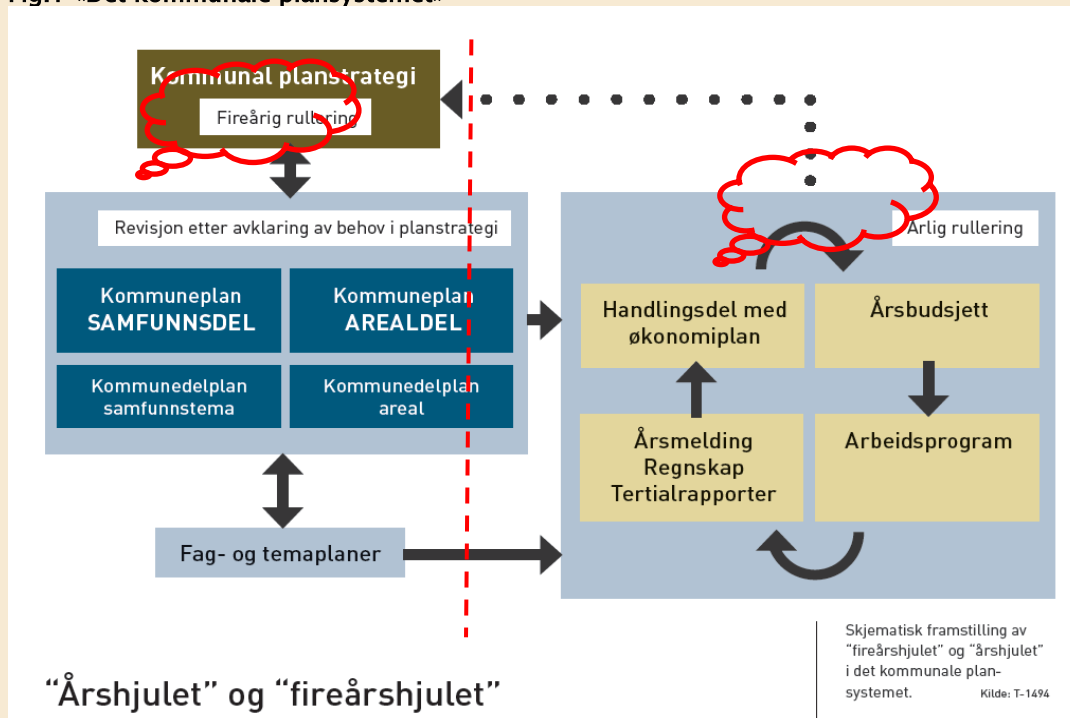
Kommunal planstrategi, jfr plan- og bygningsloven (pbl) § 10-1, er ikke en plan hvor man tar stilling til mål og strategier, men en verktøy (arena) for å drøfte behov og utviklingstrekk i kommunen. Ved å definere kommunens planbehov kan man gjennom tidlig prioritering effektivisere den videre planprosessen. På denne måten sørger man for at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke mer omfattende enn nødvendig.

Planstrategien bør inneholde:

- Analyse av utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- Drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi for god sammenheng mellom samfunnsutvikling og arealbruken
- Vurdering av sektorenes planbehov
- Vurdering av prioriterte planoppgaver og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

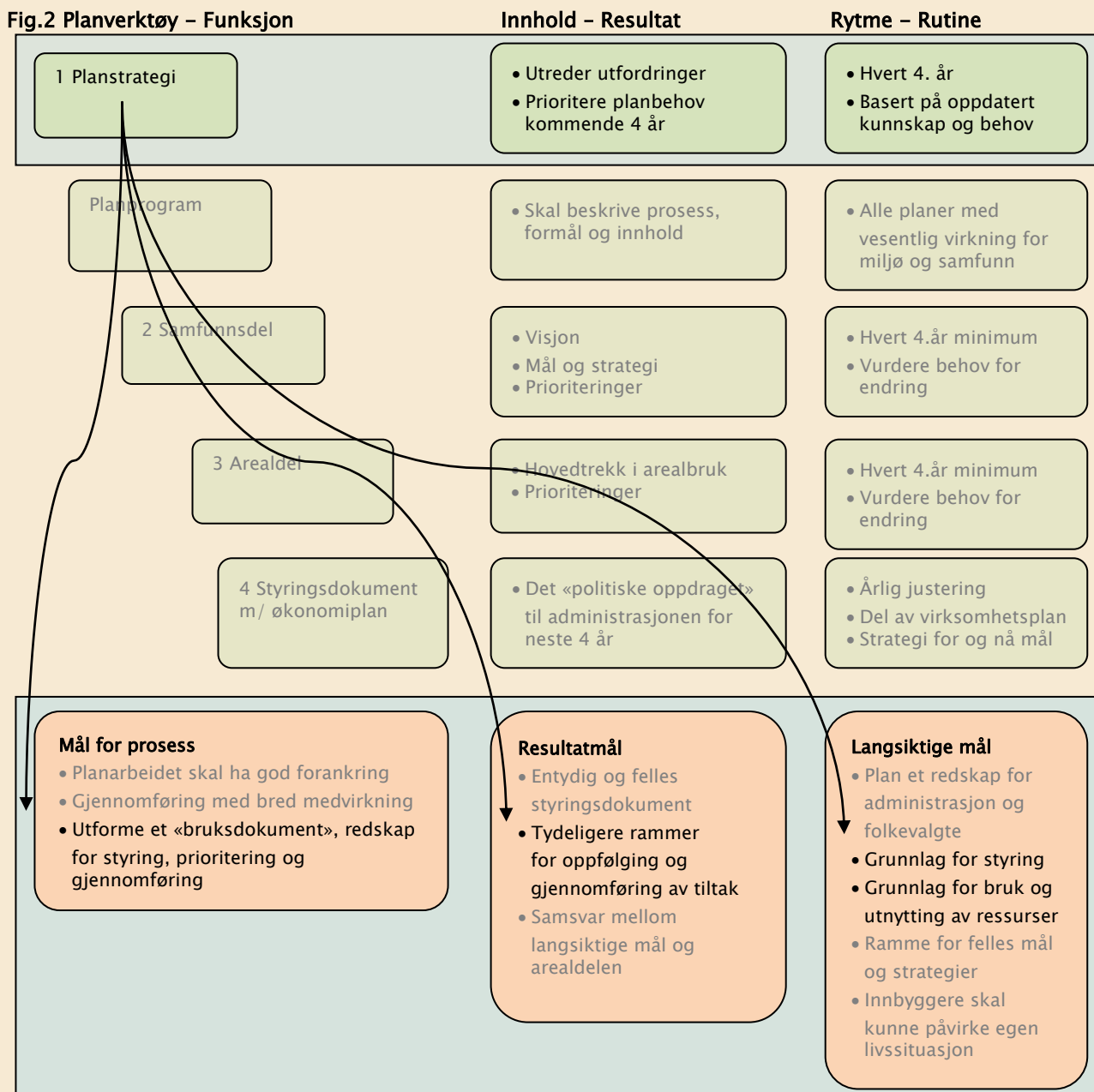
Fra 2010 er det et krav etter pbl at alle kommuner skal ha sin planstrategi på plass innen ett år etter at nytt kommunestyre er konstituert, jfr pbl § 10-1. «Det kommunale plansystemet» (fig.1) viser «fireårshjulet og årshjulet» i forhold til hvordan styringsverktøyene fungerer sammen og i denne sammenheng særlig planstrategiens funksjon og plass i det plansystemet kommunen skal arbeide etter.

Fig.1 «Det kommunale plansystemet»

Plansystemet og planstrategien sin funksjon – Hva bidrar den med?

Den overordna delen av plansystemet består av styringsverktøy (1–4) som henger sammen, og har ulike funksjoner. Planstrategien er et sentralt styringsverktøy for kommunestyret. Verktøyene kan påvirke ulike sider av samme mål, og i fig.2 er noen av planstrategiens viktigste funksjoner fremhevet.

Plan – System, nivå og type

Plan- og bygningsloven legger til rette for at kommunen skal bruke og bygge opp et plansystem der ulike plantyper blir satt i en sammenheng, utarbeidet og brukt på ulike nivå. Grovt sett kan en beskrive dette systemet i tre nivå:

- Det øverste nivået (styringsverktøyene) **gir ramme og retning** for hvor og hvordan vi som samfunn skal bevege oss
- Det andre nivået gir en **mer utdypning innenfor fag eller tema** på hva vi ønsker og trenger. Kan godt knyttes mer til tanken om hvilken kvalitet eller resultat en ønsker å oppnå
- Det tredje nivå har gjerne større fokus på hvordan våre tiltak **gjennomføres** innenfor de rammene som er gitt og hvilke faglige behov og ønsker en vil realisere

Plansystemet vil da være hvordan vi setter **plannivåene i relasjon** til hverandre og hvilke systematiske verktøy eller handlinger vi bruker for å holde innholdet oppdatert, ta inn endringer mm.

Plantyper

I det daglige brukes det mange ulike begrep som omhandler planer. Kommunen står egentlig ganske fritt til å bruke de planbegrepene en ønsker, men for å redusere begrepsforvirring bør en enes om noen kjøreregler og begrepsbruken legges «fast» i det plansystemet en velger å jobbe etter eller bygge opp. I det følgende skiller en på de planbegrepene planloven bruker (jfr pbl §11-1) og om plantypen en ønsker å utarbeide skal underlegges de vanlige prosessreglene, jfr pbl §§11-12, -13, -14 og -15.

Kommunedelplaner (KDP) (område, tema, virksomhet), jfr pbl §11-1 og 11-5

Kommunedelplan brukes (*som betegnelse på en plan*) for bestemte områder (areal), temaer (fag eller hovedsatsningsområde) eller virksomhetsområder (sektorer). Det kan utarbeides KDP for ethvert område, tema eller virksomhetsområde hvor dette er hensiktsmessig.

KDP vil kunne egne seg på områder hvor den samfunnsmessige betydningen anses stor, samt for politikkområder hvor kommunestyret ønsker ekstra fokus og trykk (*hovedsatsingsområder*). Uansett er det viktig at alle KDP er forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Hvis kommuneplanen og KDP utvikles uavhengig av hverandre vil ikke plansystemet fungere som sektorsamordnende og styrende.

- Kommunestyret avgjør om det skal settes i gang arbeid med en separat kommunedelplan eller at det aktuelle temaet tas opp ved revisjon av samlet kommuneplan (planstrategi)
- Det skal utarbeides planprogram for alle kommunedelplaner jfr. pbl §4- 1
- Kommunedelplaner skal ha egen handlingsdel med anvisning på tiltak for gjennomføringen av planens målsettinger innenfor kommuneplanperioden på fire år
- Videre forutsettes en årlig rullering og eventuell revisjon i sammenheng med den årlige rulleringen av styringsdokument og arbeidet med økonomiplanen

Utdypende fag-, tema-, sektor-, eller hovedplan

Planbehovet løses oftest med disse mer eller mindre pålagte planene. Med en temaplan er man fristilt fra prosessreglene i pbl, og står mer fritt til å legge opp planarbeidet etter hva man mener er hensiktsmessig etter planens tema, nivå og omfang. Det er likevel viktig å legge opp til nødvendig grad av medvirkning, samt samkjøre med målsetninger fra kommuneplanen. For Vestvgåøy ligger en utfordring her da man har et stort antall av denne typen. Risikoen er at istedenfor å løse en utfordring lager man en plan uten å vurdere godt nok om det var nødvendig.

Prosess planstrategi

Vurderingene i dette dokumentet er gjort på bakgrunn av statistikk og prognoser fra SSB mm., samt innspill fra fagansvarlige i kommunen. Oppstart er annonsert i Lofotposten. Varslingsbrev er sendt statlige og regionale myndigheter. I kommende rulleringer av kommunal planstrategi anbefales at et utfordringsdokument utarbeides i forkant av lokalvalget, slik at det nye kommunestyret kan starte sin periode med å prioritere planoppgaver.

Arbeidet med planstrategien ble startet opp med egen prosessamling 8–9 februar 2016 der innledende drøftinger ble gjort og det ble prioritert hovedsatsningsområder. Det ble også gitt forslag til hvordan en kan organisere planarbeidet i kommunen og slik bygge opp et plansystem innenfor rammene av plan- og bygningsloven.

Administrasjonen bearbeidet resultatene fra den første prosessamlingen og forberedte et utkast til planstrategi som kommunestyret bearbeidet under prosessamling den 11.05.2016. Resultatene er samordnet og lagt inn som forslag. Dette gjelder særlig hovedsatsingsområdene og forslag til plansystem. Videre vil forslaget til planstrategi offentliggjøres og det blir innhentet synspunkter fra statlige og regionale organer samt nabokommuner. En forventer vedtak og godkjenning av kommunal planstrategi i september 2016.

I planstrategien er det de overordnede styringsverktøyene som er prioritert. Vurdering av nye planer ut over planstrategien skal i utgangspunktet ikke skje. Det vil kunne være planer for avgrenkede områder, tema eller virksomhet som det av andre årsaker vil være behov for å utarbeide. For å ha kontroll på ressursbruk er det kommunestyret som godkjenner eventuell oppstart ved slike behov.

Arbeid med tilrettelegging – Å komme i posisjon

Vestvågøy kommune har ikke gjort systematisk overordna planarbeid på en stund og organisasjonen er litt ute av trening. Både politisk og administrativ del har behov for å ta til seg kunnskap for å kunne velge, styre og utøve bedre til det beste for innbyggerne.

Slik sett ser Vestvågøy kommune det arbeidet som blir bekrevet her som nødvendig og avgjørende for å komme i posisjon til valget i 2019. Det betyr at innen høsten 2018 skal styringsdokumentene planstrategi, kommuneplanens samfunn- og arealdel, styringsdokument og økonomiplan være revidert og satt i nødvendig sammenheng (tab.1). Målsettingen må være at høsten 2018 kan rådmannen presentere til politisk nivå et «utfordringsdokument» som synliggjør utfordringer, behov og ønsker både i Vestvågøysamfunnet og i organisasjonen.

Tab.1. Å komme i posisjon – Utfordringsdokument som grunnlag

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Planstrategi							
Samfunnsdel							
Arealdel							
Styringsdokument				XXXX			
Økonomiplan							
Utfordringsdokument							
Kommunereform (?)							
Kommunevalg							

(grønn – relataiv kontroll, gult – uavklart, rødt – jobb å gjøre)

Nasjonale forventninger og regionale føringer

«Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er ett av flere virkemidler i plan- og bygningsloven med sikte på å formidle og ivareta nasjonale interesser og nasjonal politikk i planarbeidet.»

	<p>Nasjonale forventninger 2011</p> <ol style="list-style-type: none">1. Klima og energi2. By- og tettstedsutvikling3. Samferdsel og infrastruktur4. Verdiskaping og næringsutvikling5. Natur, kulturmiljø og landskap6. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø <p>Nasjonale forventninger 2015</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gode og effektive planprosesser2. Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling3. Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder
	<p>Regional planstrategi 2012–2016</p> <p>«Mitt Nordland – mi framtid» er planbehov knyttet til de 3 målområdene bærekraftig verdiskaping, utdanning, forskning og kompetanse samt livskraftige regioner og samfunn prioritert.</p> <p>Fylkesplan Nordland 2013–2025</p> <p>Visjonene om et aktivt liv, et inkluderende samfunn og et attraktivt og nyskapende Nordland er konkretisert i målområdene livskvalitet, livskraftige lokalsamfunn og regioner samt verdiskaping og kompetanse.</p>

Øvrige rammer som legges til grunn fra regional myndighet (Nordland fylke)

- Kunnskapsgrunnlag til regional planstrategi (2015)
- Regional plan for by- og regionsenterpolitikk
- Strategi for stedsutvikling
- Handlingsplan for folkehelsearbeid
- Innovasjonsstrategi

Forholdet til statlige og regionale forventninger

Planloven av 2009 introduserte verktøyet «statlige forventninger til regional og kommunal planlegging», og to regjeringer har lagt fram sine forventninger (2011 og 2015). Her tar med litt fra begge fordi de forventningsområdene som ble introdusert i 2011 har Vestvågøy kommune tatt inn i sine plandokument som fokusområder. En finner igjen begrepssettet som en beskrivelse over de samfunnsområder kommuneorganisasjonen virker.

Dersom de statelige forventningene fra 2011 beskriver samfunnstema, er forventningene fra 2015 mer målrettet og har mer av fokus på gjennomføring. Stikkordene er **«Gode og effektive planprosesser», «Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling»** og **«Attraktive og klimavennlige by- og tettsteder»**.

Fylkesplan for Nordland, **«Mitt Nordland – Mi Framtid»** (2013), legger de samme forventningsområdene (2011) til grunn og det er naturlig for Vestvågøy kommune å ha dels samme tilnærming til aktuelle samfunnsoppgaver. Rammene i Fylkesplanen summerer opp alle tiltak i målområdene **livskvalitet, livskraftige lokalsamfunn og regioner** samt **verdiskaping og kompetanse**. Fylket ivaretar det regionale ansvar både gjennom plan, strategi, tiltak og prosjekter.

Vestvågøy kommune søker gjennom alt sitt planarbeid og innsats ellers å samordne de overordnede forventningene med behov som oppstår i våre lokalsamfunn for på den måten å være lojal så langt råd er mot både lokale og sentrale mål.

For å tydeliggjøre hvilke samfunnsområder Vestvågøy kommune arbeider med, har en i styringsdokumentet siden 2013 gitt en inndeling i **8 fokusområder**. Bruken av fokusområder vil en finne igjen i alle styringsverktøyene.

Utviklingstrekk og utfordringer

Gjennomgang av de ulike samfunnsområdene for valg- og planperioden 2016–2019 er vurdert opp mot overordna forventninger, planer og planleggingsbehov. I kommende rulleringer av kommunal planstrategi anbefales det at utfordringsdokument utarbeides i forkant av lokalvalget, slik at det legges til rette for at grunnlaget kan brukes i valgkamp og det nye kommunestyret raskere kan starte sin periode med å prioritere planoppgaver.

Utfordringer Samfunn DEL 1

Vestvågøysamfunnet

Kommuneplanens samfunnsdel (2000) og arealdel (2008) trenger å oppdateres slik at de kan brukes i det strategiske utviklingsarbeidet i perioden. Tidspunktet for rullering er overmodent, og det er viktig at styringsdokumentene er på plass sammen med forhandsbestemt opplegg for endring og revisjon.

Befolkningsutvikling

Ser en på befolkningsutviklingen i kommunen under ett er det grunn til å være positiv og tenke at forholdene er tilfredsstillende. Samtidig vet vi at det skjer en ikke uvesentlig intern forflytning der Leknes og Gravdal området har hatt størst økning. Ballstad, Stamsund og Bøstad er noenlunde stabile. Attraktive og klargjorte tomter er et stort pluss og den generelle tilgangen til offentlige tjenester er kanskje ikke avgjørende i så måte.

Kommuneplan – Samfunns- og arealdel

Det er stort press på planleggingskapasiteten. Følgende kommunale planer er det behov for å få revidert i perioden:

- a. Kommuneplanens samfunndel. Gjeldende plan er fra 2000 og her er det helt nødvendig å få styringsdokumentet oppdatert både i innhold og form.
- b. Kommuneplan arealdelen. Gjeldende plan for utenom tettstedene er fra 2008. Når kommunedelplanene for Ballstad, Gravdal, Leknes, Stamsund og Bøstad vedtas i 2016 har vi en blandet arealplan med «ulike spilleregler». Det regnes som uheldig.

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om å ivareta våre behov uten at vi ødelegger fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. For å oppnå en bærekraftig utvikling må vi løse utfordringer på flere felt samtidig. Erkjennelsen av at klimaendringer skjer har gått fra å være noe man skulle forhindre til at vi må tilpasse oss et klima i endring og samtidig redusere utslipp av klimagasser. Klimaendringene medfører også en grad av usikkerhet. Oftest er alle grader av usikkerhet noe ubehagelig som krever en innsats å rette opp i. I økende grad aksepterer vi denne innsatsen fordi endringene kan påvirke vårt levesett og livskvalitet. Vestvågøy står seg rimelig bra, men har utfordringer både når det gjelder systematisk arbeid og tiltak.

Folkehelse

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker folks helse og livskvalitet. Kommunen må i sitt arbeid erkjenne at disse faktorene ligger innenfor så å si alle samfunnssektorer. Derfor kreves det en helhetlig og tverrsektoriell innsats for å utvikle Vestvågøysamfunnet til det beste for alle innbyggerne. I likhet med resten av Nord-Norge kommer Vestvågøy dårligere ut enn landssnittet på de fleste faktorer knyttet til helse og livskvalitet. Det viktigste for å forbedre helse og livskvalitet er å sette befolkningen i stand til å mestre eget liv. I dagens samfunn er utdanning den faktoren som viser seg å ha størst sammenheng med helse og livskvalitet hos den enkelte.

Utfordringer Plan DEL 2

Vestvågøy kommune har valgt å definere sitt virksomhetsområde i fokusområder. Denne inndelingen i samfunnsområder dekker de arbeidsområder organisasjonen har. Det går fram av dette mer over-siktsmessige kunnskapsgrunnlaget at det KAN produseres planer for svært mange av kommunens virksomhetsområder og tjenester. Det er viktig at kommunen klarer å se fagområder og tjenester i sammenheng slik at volumet av planer ikke blir for stort. Følgende gjennomgang er en oversikt ihht til de fastsatte fokusområder (1 – 8).

1. Klima og energi

Klima og energiplanen fra 2010 bør rulleres i perioden. Om den skal slås sammen med annen temaplan må vurderes. Selv om planen er fra 2010 kan en sannsynligvis ta med seg mye av både innhold og handlingsprogrammet i en revidert utgave.

2. By-, tettsted- og bygdeutvikling

Kommunedelplanen for Ballstad, Gravdal, Leknes, Stamsund og Bøstad vedtas i 2016. Kommunen vil da ha oppdaterte arealplaner, men det er ikke et omforent strategidokument om utvikling i kommunen. I hovedsak kan en legge til rette med nødvendige rammer og mål i kommuneplanens samfunnsdel og tilhørende styrendokument. Dersom man finner det nødvendig kan en utdype område eller tema innenfor de rammene som ligger i plansystemet for kommunen. Kommunestyret har foreslått og ønsker å prioritere «byutviklingsplan» for Leknes.

3. Samferdsel og infrastruktur

For dette fagområdet må det tas opp til vurdering om det skal utarbeides egen plan for hvert fagområde eller om kommunen er bedre tjent med å samle trådene. Arbeidet bør eller må uansett ta til i valgperioden. En utfordring her er planleggingskapasiteten i egen organisasjon.

Vei

Vestvågøy kommune har et omfattende volum med kommunale veier og er i prosess for å revidere Hovedplan for Veg. I kommunen er det også lange strekk med fylkesvei og i tillegg en europevei som trenger utbedring. KVVU-arbeidet for eventuell omlegging av E10 gjennom kommunen vil naturlig nok ha store følger for utvikling av veinettet på litt sikt. Det er utarbeidet egen trafikkikkerhetsplan (2012) og denne blir fulgt opp med prioritering av tiltak. I den grad kommunen skal legge til rette for aktiv transport både til arbeid og skole er en fortløpende vurdering av behovet for utbedring av gang- og sykkelveier nødvendig.

Havn

Gjeldende havneplan er fra 2008 og det er behov for rulling av denne. Vestvågøy kommune arbeider kontinuerlig med prosjekt som er aktuell for nasjonal transportplan (NTP).

Flyplass

I gjeldende nasjonal transportplan (NTP) foreslås det å etablere en ny flyplass på Gimsøya som skal kunne ta ned jetfly av den typen som bruker stamrutenettet vårt. Forslaget innebærer at flyplassene ved Leknes og Svolvær legges ned. Det er to forhold som må avklares på Gimsøya:

- Er lokaliteten egnet ut fra værmessige forhold?
- Flyplass på Gimsøya kommer i konflikt med Nasjonalt vernet område. Kan denne konflikten løses?

Avinor har arbeidet lenge med å utrede de værmessige forhold, men har enda ikke konkludert. Vernespørsmålet har det vært arbeidet lite med. Vestvågøy kommune er negativ til ny flyplass på Gimsøya bl.a. ut fra følgende argumenter:

- Tror ikke at vi vil få et tilfredsstillende tilbud med direkte ruter til Oslo
- Tror at rutetilbudet mellom Lofoten og Bodø vil bli dårligere

Vestvågøy kommune ønsker at det satses på Leknes med forlengelse av rullebanen her. Vågan kommune er positiv til ny flyplass på Gimsøya men har også startet en dialog med Hadsel kommune om ny storflyplass på Hadselsand. Denne vil også kunne dekke Vesterålens behov under forutsetning av tunnel under Hadselfjorden. Regjeringen har sagt ja til å finansiere en utredning av tunnelprosjektet (KVU).

Det videre arbeid – To scenarier

- Avinor konkluderer med at Gimsøya kan brukes til ny flyplass ut fra værmessige forhold. De antar at konklusjonen kommer i vår/sommer. Prosessen fortsetter med avklaring av vernespørsmålet og sannsynligvis med stor lokal uenighet
- Avinor forkaster Gimsøya. Avinor har selv sagt at i det i så fall blir nødvendig å nullstille prosessen og starte på nytt med å vurdere hva som kan være aktuelle alternativer. Hadselsand vil trolig bli foreslått fra Vågans side

Det er vanskelig å være veldig konkret om framtida med så mye uenighet. Noe lærdom kan kanskje trekkes ut fra prosessen på Helgeland, der Avinor er kommet langt i prosessen mot endelig vedtak om bygging av storflyplass ved Mo i Rana. Den lokale uenighet er stor.

Vann og avløp

Plansituasjonen er for øyeblikket tilfredsstillende, men gjennomføringstakten i forhold til vedtatte handlingsprogram er ikke god nok. Gjeldene hovedplan avløp og vann ble vedtatt i hhv 2006 og 2014. Hovedplan avløp er under revisjon, men er satt på vent pga ressursbehov (avsatt midler i 2017).

Investeringsstakten er for lav i forhold til de planene som ligger inne i hovedplan vann og hovedplan avløp. Da fagområdet er selvfinansierende er det en naturlig veksel mellom økte investeringer og gebyrer. Dersoms investeringsstakten blir høyere i framtida vil dette gi økte gebyrer.

Hovedutfordringen er å ha nok ressurser i form av fagpersonell i kommunen slik at en får gjennomført planlagte VA-prosjekter. En opplever at tilgjengeligheten på utførende firma er tilfredsstillende. Den største utfordring å få fylt opp egne stillinger for prosjektledere. De er et kontinuerlig behov for kompetanseutvikling.

Eiendom (kommunal)

Som mange andre kommuner sitter Vestvågøy på store verdier både i form av bygningsmasse og eiendommer. Verdiene kan sees på to måter. Både som rene salgsobjekt, men også som strategiske verktøy for å løse oppgaver eller legge til rette for tjenester. Strategi og målsetting for denne type arbeid mangler. Det bør være et mål å avklare og tydeliggjøre egen rolle som samfunnsutvikler og tilrettelegger for framtidig utvikling.

Bygningsmasse

Kommunen har en stor bygningsmasse og med (omfattende) etterslep på vedlikehold og rehabilitering. Det vil være nyttig å kunne gi en samlet oversikt over bygningsmassen og den tilstand den er i. Tilstandsvurderingen bør være oversiktlig og lett å oppdatere for å gi administrasjon og politisk nivå nødvendig informasjon.

4. Verdiskapning og næringsutvikling

Området har ikke en egen overordnet plan for sitt fagområde og virksomhet, men har flere planer av ulike slag. Strategisk næringsplan eller næringsmelding for Vestvågøy kommune ble sist gjennomarbeidet i 2003. Marin næringsplan kom i 2008 og Landbruksplan er fra 2006. Gjennomgående betyr det at en ikke har oppdatert planverk for noen av næringsområdene i kommunen.

Arealdelen i kommuneplanen gir grunnlag for utvikling av nye næringsområder og de pågående revisjonene vil høyst sannsynlig utløse aktivitet. Det å sikre ønsket utvikling forutsetter nok et engasjement fra Vestvågøy kommune og bør sees i sammenheng med strategiske valg, særlig i forhold til eiendom og teknisk infrastruktur. Området næringsutvikling og verdiskapning blir prioritert som ett av hovedsatsingsområdene.

Landbruk

Vestvågøy kommune er en stor og sterk landbrukskommune. For øyeblikket ser en gode utviklingstrekk med lokal foredling, men næringen som sådan er under stadig press når det gjelder rammevilkår. Deler av landbruksarealene er her som andre steder under press og arealdelen er et viktig virkemiddel. Landbruksplanen er fra 2006 og en rullering i form av egen plan eller som en del av samlet næringsplan kan bidra til å utløse eller aktivisere mer av utviklingspotensialet i næringen. Organisering av landbrukstjenesten er også tema som bør avklares nærmere.

Muligheter og utfordringer for landbruket på Vestvågøy er variert. Oppsummert kan en fremheve at det er store og gode beiteressurser. Godt landbruksfaglig miljø (NLR, Veterinærsenter, FK, Horns, AK++) og kunnskap og aktivt miljø for videreforedling. Det er også et etablert samarbeid om markedsføring, spesialiteter, samarbeid med fisk og videreutvikle Lofoten som matregion. Lofoten og Vestvågøy har kanskje 500.000 besøkende årlig og utnyttes denne muligheten?

Utfordringene ligger kanskje særlig til rekruttering (gjennomsnittsalder øker betydelig), lønnsomhet, øke matproduksjonen med 20%, flere bygdeutviklingsaker, bedring av jord- og plantekultur (bla. drenering) og nydyrking

Fiskeri og havbruk

Marin Næringsplan kom i 2008 og er ikke revidert siden. Den bør revideres/slås sammen med ny strategisk Næringsplan for Vestvågøy kommune. I rapporten «innspill til en ny retning for Norge – Drømmeløftet 2016» av Innovasjon Norge løftes Havrommet frem som 1 av 6 mulighetsområder der Norge kan møte de globale utfordringene. En av hovedutfordringene fremover vil være å sikre leveranser av fersk fisk av god kvalitet over hele året. Nye marine ressurser som f.eks. krabbe, snegler og kråkeboller kan tenkes produsert i nære havområder rundt Vestvågøy. Vi ser en økende etterspørsel etter slike produkter og en bedrift er allerede godt i gang med eksport av kongesnegl. Det må også satses på produktutvikling og profilering av særpreg ved lokale produkter. Samarbeid med landbruket gjennom Lofoten Matpark kan gi Vestvågøy et løft innen matproduksjon.

Turisme

Også her er planverket utdatert. Strategisk Næringsplan (næringsmelding) fra 2003 omhandler også reiselivsnæringen. I 2010 ble det i samarbeid med Vestvågøy Reiselivsforum utarbeidet et strategidokument for reiselivet i Vestvågøy. Lofoten er en stor og viktig region innen reiseliv. Også i Vestvågøy kommune har reiselivet opplevd vekst de senere år, men veksten i Vestvågøy kommune kunne vært større. Overnattingskapasiteten har ikke økt i takt med økt trafikk. Et større hotell på Leknes vil være en viktig motor i videre utvikling av hele reiselivsnæringen i Vestvågøy kommune. Det er fortsatt viktig å etablere flere aktivitets-tilbud gjennom hele året. Flere og flere turister besøker Lofoten i vinterhalvåret.

5. Natur, kulturmiljø og landskap

Naturmiljøet er fundamentalt viktig å ivareta ettersom det leverer livsviktige «tjenester» som for eksempel rent drikkevann, ren mat, frisk luft, ro og naturopplevelser. Naturmiljøets tilstand påvirker både samfunnet og det enkelte individ. Utfordringen må ivaretas på lokalt nivå selv om problematikken er global.

6. A- Oppvekst (Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø)

Området har ikke en egen overordnet plan for sitt fagområde og virksomhet. Området forholder seg til styringsdokumentet og mål/tiltak her danner grunnlaget for felles virksomhetsplan for Vestvågøy skolen, samt at de andre enhetene har egne virksomhetsplaner. Kommunestyret har prioritert «Oppvekst og Helse» som satsningsområde i sitt arbeid med planstrategien for 2016 –2019.

Barnehage og grunnskole

Det er i dag 18 godkjente barnehager i kommunen, 2 kommunale (Gravdal og Leknes) og 16 private. Det er en familiebarnehage. 10% av barna går i kommunal barnehage, landsgjennomsnittet er 50,4% i kommunale. I perioden 2004–2010 økte antall barnehageplasser, mens antallet førskolebarn i kommunen gikk ned. Dekningsgraden økte dermed til 96,3%. Fra 2010 er antallet plasser holdt konstant, mens barnetallet har økt igjen. Dermed er dekningsgraden gått ned til 88,8% i 2013. Landsgjennomsnittet var siste år på 90,8%. I 2015 ble ny kommunal barnehage startet opp på Leknes med 54 plasser og Griseknoen gårdsbarnehage ble utvidet med 6 nye plasser. Dette innebærer at Vestvågøy kommune nå har en dekningsprosent på 98% (her er kun barn med rett til plass tatt med). Det står 20 barn med rett til barnehageplass på venteliste og 1 barn uten rett.

Vestvågøy kommune ligger nest lavest når det gjelder andel av førskolelærere i barnehage. Her ligger vi betydelig under gruppe 11. Skulle vi vært på samme nivå, måtte vi ha hatt 15 flere årsverk førskolelærer i barnehagene. Andelen av assistenter med fagbrev er under halvparten av gruppe 11. Det er iverksatt kompetansetiltak gjennom RKK Lofoten, men de private barnehagene kan velge/velge bort om de skal delta. Styrerne i de to kommunale barnehagene deltar utdanningsdirektoratets styrerutdanning, samt to styrere fra private barnehager.

Kvalitet i barnehagene og helsefremmende barnehager er to hovedsatsinger for barnehageområdet fremover.

De siste årene har det vært fokus på kontinuerlig forbedring og kvalitet i skolen. Fremover vil fokus på læreren som skal mestre dialogen med elevene sosialt og faglig være et sentralt satsingsområde. Det vil også arbeid med å utvikle helsefremmende skoler også være. Det arbeides målrettet med å få ei god begynneropplæring fra 1.–4. klasse slik at så mange elever som mulig blir funksjonelle lesere (dvs at de leser så godt at de kan tilegne seg annen lærdom gjennom lesing). I tillegg er det et mål å skrive og regne slik at de kan være funksjonelle (elever som ikke er på laveste nivå på nasjonale prøver).

Det er viktig at de økonomiske rammene gjør dette mulig i form at god nok grunnbemanning slik at lærerne kan gi tilpasset opplæring. At flest mulig elever er funksjonelle lesere, skrivere og regnere når de går ut av 4. klasse vil både redusere behovet for spesialundervisning, samt være et viktig forebyggende tiltak for å hindre utenforskap i videre utdanningsløp. Det er i tillegg behov for tilstrekkelige økonomisk rammer for å gjennomføre og implementere de statlige satsingene vi deltar i – realfagsatsingen. Programmering valgfag og helsefremmende skoler.

En hovedutfordring innen oppvekstsektoren er å hindre frafall i videregående skole. Forskning viser til at faren for frafall starter i barnehagen. Hovedutfordringen blir da hvordan vi ved hjelp av de virkemidler vi har i barnehager og skoler kan hindre at elever ikke fullfører det 13 –årige utdanningsløpet.

En annen hovedutfordring er å få til god samhandling på tvers av kommunale enheter slik at utsatte barn/familier får den hjelpen de trenger uten å måtte henvende seg til en rekke aktører.

Videregående skole

Vest-Lofoten videregående skole vil endelig få samlet sine undervisningslokaler i det nye «Skolekvartalet» på Leknes. Vestvågøy kommune har en rolle i tilretteleggingen, men håper at nybygg vil forbedre undervisningssituasjonen. Sentralt for kommune vil være legge til rett for de elvene som flytter til Vestvågøy, ha et tilfredsstillende ungdomstilbud og arbeidet med helsefremmende videregående skole.

Kirke- og livssynssamfunn

Den norske kirke har 5 kirkebygg som er viktige både lokalt og nasjonalt kulturhistoriske bygg, med sine tidstypiske arkitektur gjennom 210 år. Til hver kirke er det en lokal menighet, og i tillegg det et aktivt arbeid rundt kapellet på Knutstad. Vestvågøy har også et mangfoldig kirkeliv gjennom pinsemenigheter, adventistkirke og en stor læstadiansk forsamling. Organisasjonslivet innen Den norske kirke har blitt mindre, og det ser vi gjennom avhending av bedehus, slik som også andre trossamfunn har avvirket sin aktivitet og hus. Samtidig er det en tilvekst i trossamfunn ved lokal muslimsk forsamling.

Drift av Vestvågøys 13 gravplasser/kirkegårder er lagt til det lokale kirkelige organet Vestvågøy kirkelig felleståd, som i det daglige ledes av kirkevergen. Det skjer på vegne av alle innbyggere på Vestvågøy, selv om det er de enkelte kirkelige sokn som er eiere. En slik spedt struktur, gir driftsmessige utfordringer.

B – Folkehelse, velferd og omsorg

Området har ikke en egen overordnet plan for sin fagområde og virksomhet, men har flere planer av ulike slag. Kommunestyret har prioritert «Oppvekst og Helse» som satsningsområde i sitt arbeid med planstrategien for 2016 –2019.

Helse (livskvalitet)

Kommunen har fått utvidet ansvar for folkehelse og det er behov for å sette ulike fagområder sammen. Najonal, regional og lokal kunnskap om helse skal være synlig i flere av de ulike planene kommunen utarbeider, og i virksomheten som kommunen utøver for innbyggere på alle alderstrinn. Mangfoldigheten innenfor begrepet folkehelse er nesten utømmelig.

Kommunen skal ha løpende oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer på helse i befolkningen. Arbeidet med å lage oversiktsdokumentet krever en tverrfaglig innsats, her er kommunen ennå ikke i mål. Statistikk og utviklingstrekk når det gjelder helse viser at både kommunen og innbyggerne har en jobb å gjøre for alle aldersgrupper og samfunnslag. Det er viktig å få fram at arbeid med folkehelse og livskvalitet er mye mer enn idrettsanlegg, 10-på topp og kosthold. Kommunen skal etterstrebe og utvikle samfunnet i en retning som er helsefremmende og skaper god livskvalitet for alle sine innbyggere.

I dette ligger det både å utvikle tiltak for utsatte grupper, men først og fremst har kommunen et ansvar i å vektlegge et helsefremmende perspektiv i alle oppgaver som direkte eller indirekte påvirker folks helse. Greier vi å forebygge i større grad og satse langsiktig, vil kommunen i økende grad minske trykket på behandlingstjenestene og redusere ressursbruken i helsesektoren.

Pleie- og omsorg

Området har ikke en egen overordnet plan for sin fagområde og virksomhet, men har flere planer av ymse slag. Sentrale utfordringer er stadig tilpassning og gjennomføring av samhandlingsreformen, handtering av den kommende veksten av andel eldre i kommunen, og den store ressursbruken som er i tjenestene.

Sosialtjenesten

Analysemateriell viser at Vestvågøy kommune har relativt høye utgifter på sosialtjeneste. I forhold til sammenliknbare kommuner (Kostra gr. 11), ligger netto driftsutgift 2,5 mill kroner over. Vi har ikke tilsvarende sammenlikningstall når det gjelder flyktningetjeneste, men de senere år har omfanget av flyktningetjenesten i kommunen vokst, slik at den i dag forvalter tilskudd på til sammen 63 mill kroner. Isolert sett har enheten et overskudd på knapt 9 mill kroner, men har samtidig utgifter på en rekke andre enheter. Det er sterkt ønskelig at disse i større grad synliggjøres, og at tilskudd i større grad følger brukeren.

Utarbeide forslag til en hensiktsmessig organisering og et forsvarlig tjenestenivå i den samlede sosialtjenesten i kommunen, herunder også bosettings- og integreringsarbeidet. Bosetting og integrering skal i større grad integreres i kommunens ordinære virksomhet.

C – Kultur, idrett og frivillighet

Det fins ingen overordnet plan for kulturområdet. Ressursmessig har Vestvågøy kommune hatt en beskjeden satsning på kultur de siste årene. Jfr. for eksempel Norsk kulturindeks. De kommunale tjenestene kulturskole, kino, bibliotek og ungdomsarbeid drives ut fra relativt forutsigbare økonomiske rammebetingelser, men har for en stor del hatt uhensiktsmessige lokaler. Det nye Meieriet kultursenter gir nye, flotte muligheter som kommunen kan velge å utnytte. Kommunen har så langt forutsatt at de kommunale kulturtjenestene ikke skal ha økte ressursrammer.

Bortsett fra den årlige økonomiske støtten til lag og organisasjoner (kulturmidler) har kommunen et minimalt engasjement på feltet allmenn kultur. Kommunen har fjernet stillingen som kultursjef og har i praksis ingen ansatte som kan arbeide med feltet. Skadelidende områder er Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, kunstformidling og -/utvikling, kulturbasert næringsutvikling, kulturminneforvaltning, samarbeid med lag og foreninger (frivillighet). Det ansees nødvendig å avklare det fremtidige ambisjonsnivået for kulturområdet.

D – Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskap

Kommunen har planverk for de fleste områdene når det gjelder beredskap. Overordnet ROS-analyse for kommunen har behov for en gjennomgang og rullering. Analysen er grunnlag for kommunen sin beredskapsplan. Rullering av eventuelle beredskapsplaner innen ulike fagområder må gjøres etter behov.

Brann- og redningstjenesten

Vestvågøy kommune er vertskommune for Flakstad, Moskenes og Værøy for brann- og feietjeneste. Pågående arbeid for å samordne og styrke fagområde der arbeidet med beredskap skal tas inn. Pågående arbeid med opprettelse av egen enhet og oppstart av bygging av ny brannstasjon. Prosess og gjennomføring skal gi en fremtidsrettet tjeneste som samordner fag- og virkeområde.

7. Kommuneorganisasjonen

Vestvågøy kommune har de seneste årene vært gjennom en omstillingsprosess som nærmerer seg avslutning. Samtidig har erfaringene og deler av de igangsatte prosessene vist behov og nødvendighet av et kontinuerlig og kritisk arbeid med egen organisasjon, oppfatning av roller og utøvelse av ledelse for å løse de oppgaver og tjenester som skal utføres. En av utfordringene for organisasjonen vil være å ta videre det arbeidet, resultatene og prosessene som er gjennomført eller igangsatt.

Generelt for organisasjonen gjelder at det må vurderes tilgjengelig arbeidskapasitet opp mot faktisk oppgavemengde og slik sett revurdere organisasjonens virkemåte, særlig relasjonen politikk og administrasjon. Målsetting bør være å utvikle større vilje eller evne til å foreta prioriteringer og både planlegge og gjennomføre tiltak sammen. Det betyr også en tydeligere prioritering av bruken av kommunale midler.

Utvikle lederrollen (rådmann – kommunalsjef – enhetsleder – medarbeidere) – ledelse som fag. Lederne har et særskilt ansvar for å legge til rette for samhandling. Styringsdokumentet er en god begynnelse, men må følges opp av ledelsen.

Forholdet mellom administrasjon og politisk miljø er av fundamental betydning for arbeidsmiljø, identitet, trivsel og helse. Videreføring av et konkret systemarbeid som går ut på å forbedre relasjonen politikk og administrasjon (avklare forventninger, roller og spilleregler) er viktig for å bedre få ut ønsket om å levere gode tjenester og tilbud.

8. Økonomi

Kommunen har over flere år hatt utfordringer i forhold til å drifte innenfor budsjett. Budsjettoverskridelser over flere år førte også til at vi i 2013 ble ROBEK-kommune. Ved regnskapsavleggelse for 2015 klarte vi å komme oss ut av ROBEK. Det er fremdeles flere utfordringer i forhold til drift av områdene. De største sektorene, omsorg og utdanning, står foran flere utfordringer i årene framover, bla som følge av demografisk utvikling med økning i antall eldre.

Å finne gode løsninger på hvordan endringene skal møtes samt hvilket driftsnivå vi bør ligge på, vil være utfordrende. På skolesiden er det stort frafall i videregående skole. En stor utfordring her er hvordan vi, som kommune, kan legge forholdene til rette slik at ungene blir rustet på best mulig måte. Styringsdokument og økonomiplan henger nøye sammen, og for å kunne imøtekomme ulike utfordringer må det gjøres tydelige prioriteringer. Det betyr igjen at vi må ha en helhetlig planlegging og retning på hvor vi vil.

Å bli mer tydelig og målrettet hele veien vil være avgjørende for at vi skal kunne peke ut og gå i riktig retning. Det er en del usikkerhetsmomenter med tanke på framtidig kommuneøkonomi, både i form av nytt inntektssystem og Kommunereform. Dette er elementer som det er viktig å få avklart. For å ha en sunn og god kommuneøkonomi må vi bygge opp buffer for å håndtere uforutsette hendelser. Denne bør være på rundt 10 % av årlig omsetning, eller rundt 80 millioner. Vi har så vidt kommet i gang med dette arbeidet, og anslår at det vil ta 4–6 år før vi har kommet så langt at vi har et tilfredsstillende driftsfond.

Hovedsatsingsområder

Vestvågøy kommunestyre har gjennom sine prosessamlinger knyttet til arbeid med planstrategien kommet med flere forslag til satsningsområder. Dette er gjort uten et gjennomgående utfordringsdokument som grunnlag. Dette er fag- eller samfunnsoppgaver som skal vies særlig oppmerksomhet. Etter første samling satt en igjen med 9 mulige satsningsområder. Disse ble under 2. samling prioritert og samordnet ned til 4 områder. For hovedsatsingsområdene er det gjennom arbeidet kommet fram en del «overskrifter» og beskrivelse som er grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel og det videre arbeidet med satsingsområder.

1. By-, tettsted- og bygdeutvikling og bosetting – Hva vil vi?	
<ul style="list-style-type: none"> - Bostedsattraktivitet der det skal legges til rette for bosetting i hele kommunen - Stimulere til differensiert boligtilbud - By-, Steds- og bygdeutvikling <ul style="list-style-type: none"> o Leknes og Gravdal – Byutvikling o Ballstad, Bøstad og Stamsund – Stedsutvikling o Bygdeutvikling på øvrige steder 	
Beskrivelse – Hvordan gjør vi det?	
<ul style="list-style-type: none"> - Beskrivelse, boligpolitikk, befolkningsvekst, tilflytting, fraflytting 	<ul style="list-style-type: none"> - Hva, attraktive bomiljø, legge til rette - Hvordan, gjøre det lettere for folk å bygge og bo der de vil
<ul style="list-style-type: none"> - Boligpolitikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Leie, boligsosialt, tilgjengelige, variert, livsløp, fortetting - Estetikk og utforming – Byggeskikk - Mikrohushus og bevaring av hus (bygg) - Bosetting av flykninger i hele kommunen
<ul style="list-style-type: none"> - Attraktive bomiljø, Trygt helsetilbud, Kulturtilbud og Frivillighet 	<ul style="list-style-type: none"> - Hvordan?, Hva vil det si? - Nærhet og folkehelse - Identitetsskaping og bevisstgjøring - Skoleskys
<ul style="list-style-type: none"> - Oppdatere areal- og reguleringsplaner 	<ul style="list-style-type: none"> - Sentrumsoppgrustning - Byggeklare tomter - Fremkommelighet for myke trafikkanter - Regionsenterutvikling – helhetlig byutviklingsplan - Link til kommunedelplaner
<ul style="list-style-type: none"> - Grenser for by og bygd – Hvor fortette? 	<ul style="list-style-type: none"> - Grenser mot matjord - Grenser mot naturområder
2. Kommunen som utvikler – Hva vil vi?	
<ul style="list-style-type: none"> - Økonomi - Miljø og folkehelse - Plansystem - Omdømme(?) (medvirkning, kommunikasjon, kommunal tjenesteutvikling) 	
Beskrivelse – Hvordan gjør vi det?	
<ul style="list-style-type: none"> - Miljø og folkehelse 	<ul style="list-style-type: none"> - Skal inngå som hensyn i all virksomhet
<ul style="list-style-type: none"> - Økonomi 	<ul style="list-style-type: none"> - Skape en sunn og god økonomi som gir grunnlag for å drive aktivt utviklingsarbeid - I tråd med kommunestyrets vedtatte fokusområder
<ul style="list-style-type: none"> - Plansystem 	<ul style="list-style-type: none"> - 6 kommunedelplaner - Ivaretagelse av kommunale eiendommer - Krav til utbyggere
<ul style="list-style-type: none"> - Omdømme 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitalisering - Service - Synliggjøre og oppgradere - Ny teknologi - Digitalisering av søknader, selvbetjening - Proaktiv kommunikasjon

3. Næringsutvikling – kommunen som tilrettelegger – Hva vil vi?

- Næringsattraktivitet
- Næringsstyper
- Videreutvikle eksisterende næringsliv og legge til rette for nyetableringer
- Tiltak

Beskrivelse – Hvordan vil vi gjøre det?

- Kommunen som tilrettelegger	- Oppdatere areal- og reguleringsplaner - Arealer til næringsbygg - Beskrivelse, oppdatere arealplaner, samferdsel og infrastruktur - Arealplaner i hele kommunen må være oppdaterte, politisk forankret og framtidsrettet - Bruk av matjord
- Infrastruktur	- Arealer til næringsbygg - Bruke stedens fortrinn - Miljø (olje og miljøvernbase) - Samferdsel (breiband, havn, vei, fly) - Jobbe aktivt for å bedre infrastruktur (i bred forstand) - Miljøsertifisering
- Kompetanse	- Egen organisasjon - Lokale behov - Kompetanseutvikling (lærlingeplasser, kunnskapspark, høyere utdanning) - Bygge opp kunnskapsmiljøer - Kunnskap og fagutdanning - Kompetanseutvikling inkludert fagutdanning - Legge til rette for møteplasser(formelle og uformelle) – politikk–næring administrasjon
- Næringsstyper	- Etablering av næringsutviklingsselskap - Økt satsing på handel- og servicenæringer - Opplevelsesbasert reiseliv - Næringsklynger – Stamsund, Vestresand osv - Fiskeri, havbruk, reiseliv, landbruk - Primærnæringene - Bærekraftig næring - Næringsutvikling sjøveien (på/ til havs)

4. Helse og oppvekst – Hva vil vi?

- Folkehelse (bredt forankret)

Beskrivelse – Hvordan vil vi gjøre det?

- Miljø og folkehelse (rød tråd)	- Tidlig innsats - Forebygging (barn og unge) - Utviklingsarbeid i skolene - Fullføre videregående skole
- System tiltak	- Utvikle rus og psykiatritjenesten for barn og unge - Kosthold og helse – satsninger i skola - Hverdagsrehabilitering (både unge og gamle)
- Fysiske tiltak	- Tilrettelegging for fysisk aktivitet - Trafikksikkerhet - Vedlikehold, sikring, tilrettelegging, turstier og natur - Uteområder for skoler – pedagogiske uteområder

Plansystem Vestvågøy

	Planstrategi		
	Behov , utviklingstrekk, prioritering, utfordringer, satsninger		
Nivå 1	Kommuneplan Mål, visjon, strategi, satsning		
	Samfunnsdel - Visjon, mål, strategi - Politiske prioriteringer	KPSF	Arealdel - Oppfølging planstrategi - Planformål - Rekkefølgebestemmelser
	Kommunedelplaner – Hovedsatsingsområder (Samfunn)		
	- By-, tettsted- bygdeutvikling og bosetting - Næringsutvikling og verdiskaping - Helse og oppvekst - Kommunen som samfunnsutvikler	HSO1 HSO2 HSO3	- Konsekvens for arealdel?
	Kommunedelplaner Areal		
	- Konsekvens for samfunnsdel?	KDP1 KDP2 KDP3 KDP4 KDP5	- Bøstad - Stamsund - Gravdal - Leknes - Ballstad
	Styringsdokument		
	- Oppfølging planstrategi - Prioriteringer fra samfunnsdel og hovedsatsningsområder	SD	- Oppfølging planstrategi
	Økonomiplan		
	- Oppfølging planstrategi - Nødvending samordning med styringsdokument	ØK	- Oppfølging planstrategi
Nivå 2	Fokusområder 1–8 (Utdypende tema-, fag-, sektor-, hovedplaner)		Arealplaner
	- Klima og energi - By-, tettsted- og bygdeutvikling - Samferdsel og infrastruktur - Verdiskaping og næringsutvikling - Natur, kulturmiljø og landskap - Oppvekst - Folkehelse, velferd og omsorg - Kultur, idrett og frivillighet - Samfunnsikkerhet og beredskap - Kommuneorganisasjon - Økonomi	FO1 FO2 FO3 FO4 FO5 FO6A FO6B FO6C FO6D FO7 FO8	- Konsekvens for arealdel? - Oppfølging planstrategi - Normal Områdeplaner
Nivå 3	Virksomhetsplaner		Arealplaner
	- Avdeling - Fagområde - Saksbehandler	VP	- Normalt reguleringsplaner - Oppfølging planstrategi - Oppfølging styringsdokument
Nivå 4	Meldinger / Kunnskapsgrunnlag / Årsrapport, «lærende organisasjon aspekttet»		
	- Kunnskapsgrunnlag Folkehelse - Tertial- og årsrapporter - Hovedutfordringer - Utredninger (fag, tema osv)		

Planstrategi 2016 –2019

Prioritering av oppstart av planarbeid i perioden 2016-2019

Plantype	Sist vedtatt	16	17	18	19	Ansvar	Finans/ressurs	Merknad
Nivå 1 Kommuneplaner (styringsverktøy)								
Samfunnsdel	2000	X	X			Rådmann SAMF*	1 (stilling)	<ul style="list-style-type: none"> • Påvegynt i 2015, justert framdrift til revisjon av planstrategi • Videreføres 2016-17
Arealdel	2008		X	X		Rådmann SAMF	1 (Stilling)	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjon av arealdelen skal gjøre nødvendige justeringer ril ny planlov og samfunnsdel • Samordning eller ta opp i seg KDP for tettstedene
* – SAMF – Samfunnsutvikling								
Nivå 1 Kommunedelplaner – AREAL (styringsverktøy)								
Ballstad	2016		X	X		SAMF	X	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeid med kommunedelplan har pågått lenge. Slutføres i 2016 • Samordning med arealplan • Velge om KDP for tettstedene skal bestå som egne planer
Gravdal	2016		X	X		SAMF	X	
Leknes	2016		X	X		SAMF	X	
Stamsund	2016		X	X		SAMF	X	
Bøstad	2016		X	X		SAMF	X	
Område- eller detaljplan								
Reguleringsplan Lofoten Handelspark		X	X			SAMF	X	<ul style="list-style-type: none"> • igangasatt sak 2015 • pågående
Nivå 1 Kommunedelplaner – SAMFUNN og Hovedsatsingsområder								
By-, tettsted, bosetting	NY		X			Rådmann SAMF		<ul style="list-style-type: none"> • HSO1, samordning • Avvente samfunnsplan
Næring og verdiskaping	NY		X	X		Rådmann SAMF		<ul style="list-style-type: none"> • HSO2, samordning • Avvente samfunnsplan
Helse og oppvekst	NY		X	X		Rådmann OMS; FAVE*		<ul style="list-style-type: none"> • HSO3, samordning • Avvente samfunnsplan
Oppvekst	NY		X	X	X	OPPVEKST SAMF	1 (stilling)	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstart Høst 17
Kulturplan	NY		X	X		KULTUR SAMF	1 (stilling)	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstart høst 2017 (?) • Prosesshjelp SAMF
Helse og omsorg	NY			X	X	HELOM SAMF	1 (stilling)	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstart Høst 17
* OMS –Omsorg, FAVE – Familie og velferd, TEKUT – Teknisk og utbygging								

Plantype	Sist vedtak	16	17	18	19	Ansvar	Finans/ressurs	Merknad
NIVÅ 2 Fokusområder – Utdypende tema-, fag-, sektor-, hovedplaner								
Klima og energi • Klimaplan	2010		X			SAMUT		• Vurdering av behov, forarbeid
By-, tettsted- og bygdeutvikling • Byutviklingsplan	1990		X			SAMUT	½ stiling	• Hovedsatsingsområde • NY eller revisjon av sentrumsplan
Samferdsel og infrastruktur • Hovedplan veg • Trafikksikring			X			TEKUT* TEKUT	½ stilling	
Verdiskaping og næringsutvikling						SAMF		• Hovedsatsingsområde
Natur, kulturmiljø og landskap						SAMF		•
Oppvekst								• Kommunedelplan
Folkehelse, velferd og omsorg • Boligsosial handlingsplan			X	X		FAVE		• Del av kommunedelplan helse og omsorg
Kultur, idrett og frivillighet • Komdelplan idrett, anlegg og friluftsliv	2011	X	X			KULTUR og SAMUT		• Utarbeiding i samråd med idrettsrådet, turlag mm.
Samfunnsikkerhet og beredskap • ROS Kommune			X	X		LOBRA*		• Utarbeides i samarbeid med SAMUT
Kommuneorganisasjon								
Økonomi • Økonomiplan	2015					ØKONOMI		
* LOBRA – Lofoten brannvesen								

NIVÅ 3 Virksomhetsplaner								
Avdeling								• Prioriteres ikke her
Fagområde								• Prioriteres ikke her

NIVÅ 4 Meldinger / Kunnskapsgrunnlag / Årsrapport, «lærende organisasjon aspektet»								
Kunnskapsgrunnlag folkehelse	Ny	X	X			SAMUT		• Utarbeides i samråd med flere enheter
Hovedutfordringer	NY			X		Rådmann		• Utarbeides i samråd med flere enheter
Resultatdokument	2015	X	X	X	X	Rådmann		• Utarbeides i samråd med flere enheter årlig

Planoversikt (Vedlegg 1)

Overordna styringsverktøy

Plan(type) Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
Planstrategi	2012		2016	Rådmann (SL)	
Kommuneplanens samfunnsdel	2000		2016– 2017	Rådmann (KMN)	
Kommuneplanens arealdel	2008/ 2011		2017– 2018	Rådmann (KMN og PLTK)	
Styringsdokument (handlingsprogram)	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtatt 15.12.2015, sak 109\15 • Nødvendig justering etter eventuelle vedtak som endrer prioritering 	2019	Rådmann (SL)	
Økonomiplan	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtatt xx.yy.2015, sak vv\15 • Justering v/budsjettrevisjon 2 ganger årlig 	2019	Rådmann (ØKO)	
TEMA Folkehelse	2016– 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Pålagt kunnskapsgrunnlag, påvirkningsfaktorer i lokalsamfunnet skal identifiseres og legges til grunn i overordna styringsverktøy 	2019	Rådmann (SL og FHK)	
Overordna ROS VVK				Rådmann	
Beredskapsplan				Rådmann	

Kommunedelplan – Areal (Kommunedelplan, områdeplan, detaljplan)

Plantype Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
Kommunedelplan Ballstad	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Neste revisjon skal arealformål og bestemmelser inngå i samlet arealplan for hele kommunen 	2017	KMN og PLTK	
Kommunedelplan Bøstad	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Neste revisjon skal arealformål og bestemmelser inngå i samlet arealplan for hele kommunen 	2017	KMN og PLTK	
Kommunedelplan Gravdal	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Neste revisjon skal arealformål og bestemmelser inngå i samlet arealplan for hele kommunen 	2017	KMN og PLTK	
Kommunedelplan Leknes	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Neste revisjon skal arealformål og bestemmelser inngå i samlet arealplan for hele kommunen 	2017	KMN og PLTK	
Kommunedelplan Stamsund	2016	<ul style="list-style-type: none"> • Neste revisjon skal arealformål og bestemmelser inngå i samlet arealplan for hele kommunen 	2017	KMN og PLTK	
Reguleringsplan Lofoten handelspark		<ul style="list-style-type: none"> • Under arbeid 			

Utdypende plan for tema, fag, sektor eller område

Plantype Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
1. Klima og miljø					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
Kommuneplan		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Rammer for utviklingsoppgaver 		SAMF + ALLE	

Nivå 2 Fokusområde – Areal- (område, detalj), Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Miljø	2010	<ul style="list-style-type: none"> • Gjeldende plan fra 2010, godt innhold men trenger gjennomgang og revisjon 	Nei	MILJØ SAMF	
<ul style="list-style-type: none"> • Klima og energi • 					

2. By, tettsted og bygdeutvikling					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
Kommuneplan		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 		SAMF	

Nivå 2 Fokusområde – Areal- (område, detalj), Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Sentrumsplan for Leknes	1990	<ul style="list-style-type: none"> • Eldre plan, aktuelt og godt innhold, burde være grunnlag for revisjon • Byutviklingsplan? 	Nei	SAMF	
Sentrumsplan Stamsund		<ul style="list-style-type: none"> • Planen er utdatert, erstattet med kommunedelplan for Stamsund og reguleringsplan Ytre Stamsund 	Avsluttes		2017

3. Samferdsel og infrastruktur					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
Kommuneplan		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Rammer for utviklingsoppgaver 		SAMF TEKUT	

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Vedlikeholdsplan bygninger				KF TEKUT	
Eiendom				TEKUT	
Vann		Revisjon 2014		TEKUT	
Avløp		Revisjon 2017	2017	TEKUT	
Vei		Revisjon 2016	2016	TEKUT	
Havn				TEKUT	

Plantype Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
4. Verdiskaping og næringsutvikling					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 		SAMF	

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Strategisk næringsplan	2003	• Næringsmelding		SAMF	
Marin næringsplan	2011			SAMF	
Reiselivsplan				SAMF	
Landbruksplan	2006			SAMF	
Plan for masseuttak				Uavklart	

5. Natur, kulturmiljø og landskap					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Rammer for utviklingsoppgaver 		SAMF	

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Fisketiltaksplan				SAMF	
Skogbruk i Vestvågøy				Uavklart	
Handlingsplan for Farstad- og Lilandsvassdragene				SAMF	

6. A. Oppvekst					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 			
Plan for Oppvekst					
Kap.1		• Kvalitet og utviklingsarbeid i skole og barnehage	NY Oppstart 2017	Oppvekst SAMF	
Kap.2		• Helsefremmende barnehage og skole			
Kap.3		• Arbeid rundt utsatte barn, familier og barnefattigdom			
Kap.4		• Kvalitetssikringssystem for grunnskolen			

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
		•			
		•			

Plantype Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
-----------------------------	----------	-----------------------	----------------------	--------	-------

6.B. Folkehelse, velferd og omsorg					
Nivå 1 Kommunedelplan (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 			
Helse og omsorgsplan	20xx	<ul style="list-style-type: none"> • Bolig sosial handlingsplan • Rusmiddel politisk handlingsplan • Plan for psykisk helse • Fysioterapiplan • Kommunal rehabiliterings- og habiliteringsplan • Overordnet plan for flyktninger <p>Kan utarbeides samlet eller hvert kap. håndteres etter behov</p>	NY Opp- Start 2017 ?	SAMF OMS FAVE	
Kap.1					
Kap.2					
Kap.3					
Kap.4					
Kap.5					
Kap.6					

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
•					
•					

6.C. Kultur, idrett og frivillighet					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 			
Kulturplan					
Kap.1		Kultur <ul style="list-style-type: none"> • Meieriet • Kulturskolen 	NY	KULTUR	
Kap.2		Frivillighet <ul style="list-style-type: none"> • 	NY		
Kap.3		Fysisik aktivitet <ul style="list-style-type: none"> • Idrett, friluftsilv og anlegg 	2016		

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
•					
•					

Plantype Styringsverktøy	Godkjent	Status (oktober 2016)	Fastsatt revisjon	Ansvar	Utgår
-----------------------------	----------	-----------------------	----------------------	--------	-------

6.D. Samfunnssikkerhet og beredskap					
Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 			
• ROS Kommun nivå	2011		2017	BRANN	
• Beredskapsplan				BRANN	

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
•					
•					

NIVÅ 3 Virksomhetsplaner					
• Kriseplan			NEI	BRANN	
• Plan for kriseledelse			NEI	BRANN	
• Delplaner til plan kriseledelse			NEI	BRANN	
• Beredskapsplan for strøm	2015		NEI	BRANN	
• IKT sikkerhetsplan			NEI	BRANN	
• Brannordning			NEI	BRANN	
• Beredskapsplan for akutt forurensing			NEI	BRANN	

7. Kommuneorganisasjonen					
Administrativ og politisk virksomhet					

Nivå 1 Kommunedelplan og /eller (Satsningsområde x)					
<i>Kommuneplan</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Mål, strategi og hovedprioriteringer • Satsningsområde • Rammer for utviklingsoppgaver 			
•					

Nivå 2 Fokusområde – Fag-, Sektor-, Hoved- og Temaplan					
Personal					
• Opplæringsplan for ansatte			NEI	Personal	
• Handlingsplan for AMU			NEI	Personal	
• Handlingsplan for likestilling			NEI	Personal	
• Lønnspolitisk plan			NEI	Personal	
• Personalpolitiske retningslinjer			NEI	Personal	
• Rekruttering			NEI		

Informasjon					
• Arkivplan Del A			NEI	SEEN	
• Arkivplan Del B			NEI	SEEN	
• Arkivplan Del C			NEI	SEEN	

IKT og Digitalisering					
• IKT strategiplan			NEI	SEEN	
• Serviceplan			NEI	Rådmann SEEN	

• Vedlikeholdsplan					
• Kart- og geodataplan			NEI	SAMF	

Sentrale begrep i arbeidet med planstrategi og kommuneplan

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging	Gir en oversikt over interesser og oppgaver regjeringen mener det er viktig at fylkeskommunene og kommunene fokuserer på i planleggingen i denne kommune- og fylkestingsperioden for å bidra til gjennomføring av gjeldende nasjonal politikk.
Regional planmyndighet	Fylkestinget er regional planmyndighet etter pbl § 3-4 og skal vedta regional planstrategi og regionale planer
Kommunestyrets planoppgaver og planmyndighet	Har ledelsen av den kommunale planleggingen og skal sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen. Kommunestyret skal vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan
Rullerende kommuneplanlegging	Rullerende kommuneplanlegging innebærer at kommunestyret i begynnelsen av kommunestyreperioden går gjennom den gjeldende kommuneplanen og tar stilling til om den skal revideres eller ikke. Dette gjøres gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien.
Kommuneplanprosess	Planprosess som følger reglene for kommuneplanlegging i PBL. For å kunne vedta kommuneplanen må gitte prosessregler følges.
Planprogram	Program for hvordan kommuneplanprosessen skal gjennomføres, hvilke forutsetninger som skal legges til grunn for planarbeidet og hvilke hovedspørsmål planarbeidet skal ta opp. Kommunen bestemmer selv innholdet i planprogrammet.
Kommunal planstrategi	Kommunestyret skal gjennom planstrategien ta stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Videre prioritere andre planoppgaver som skal gjennomføres i kommunestyreperioden. Vedtas innen 1. år etter konstituering.
Kommuneplan	Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel som dekker hele kommunens areal.
Kommuneplanens samfunnsdel	Kommuneplanens samfunnsdel trekker opp visjon, satsingsområder og hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Kommunen bestemmer selv hvordan samfunnsdelen skal utformes.
Kommuneplanens arealdel	Kommuneplanens arealdel er en oversiktsplan som viser hovedtrekkene i arealbruk for hele kommunen og skal bestå av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Arealdelen vedtas med rettsvirkning.
Styringsdokument (Handlingsdel)	Kommuneplanen skal ha en handlingsdel (pbl § 11-1) som viser hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunens økonomiske rammer. Mange kommuner slår sammen kommuneplanens handlingsdel med økonomiplanen.
Økonomiplan	Kommunestyret skal etter §44 i kommuneloven en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår, omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
Fag og temaplaner	Fag og temaplaner omfatter planer som utarbeides innen kommunens tjenestemråder eller for særskilte tema. Fag og temaplaner er ikke planer etter pbl og skal ikke behandles etter lovens prosessregler. Noen av planene er lovpålagte etter sektorlover, mens andre velger kommunen å utarbeide selv. Eksempel på fag- og temaplaner er plan for helse, rehabilitering og omsorg, plan for kvalitet i grunnskoleopplæringen, hovedplan vannforsyning og avløp og strategisk næringsplan.
Medvirkning	Innebærer at befolkning, næringsliv og organisasjoner skal få anledning til å komme med innspill og synspunkter når det utarbeides planer etter PBL. Plikt å legge til rette, særlig for grupper som ellers ikke så lett kommer til orde og muligheten må tilpasses planoppgaven.

